

Diagnoza

Zespół określa możliwości rozwojowe i potencjał dziecka:

Nikola została zgłoszona na badania do tutejszej poradni w związku z przejawianymi trudnościami w zakresie rozwoju psychoruchowego oraz z uwagi na obserwowany opóźniony rozwój mowy. Diagnoza medyczna wskazuje na specyficzne zaburzenia mowy i języka nieokreślone.

Przeprowadzone badanie psychologiczne oraz obserwacja dziecka w poradni wskazują na aktualny znacznie obniżony rozwój psychoruchowy dziecka.

Rozwój dziewczynki przed ukończeniem pierwszego roku życia przebiegał z dużymi trudnościami. Nikola utrzymywała główkę w równowadze, wydawała zadowolone dźwięki i śmiała się; gaworzyła i naśladowała dźwięki mowy. Chwytała przedmioty znajdujące się w zasięgu rąk. Potrafiła przewrócić się z brzuszka na plecy i odwrotnie. Dziewczynka nie siedziała bez podparcia, nie wstawała, nie potrafiła sama stać (zaczęła chodzić mając 2,5 r.ż). Dziecko nie nauczyło się opanowywać połknięcia śliny. Aktualnie występuje niekontrolowany ślinotok.

Dalszy rozwój wczesnodziecięcy przebiegał bardzo nieharmonijnie. Nikola nie potrafiła przeżuwać potraw przed połknięciem; nie rozpoznawała jadalnych substancji. Duże trudności wystąpiły w zakresie rozwoju samodzielności oraz rozwoju mowy. Dziecko nie sygnalizowało potrzeb fizjologicznych, nie potrafiło rozpoznać niebezpieczeństwa (np. wchodziła na ulicę pod nadjeżdżający samochód). Obserwuje się występowanie problemów z motoryką dużą, równowagą oraz motoryką małą – rysuje tylko kółka.

Aktualnie Nikola sygnalizuje potrzeby fizjologiczne. Nie jest samodzielna w zakresie czynności samoobsługowych – ubierania się, jedzenia, picia.

Badania dodatkowe wskazują na występowanie cech zachowania dziewczynki charakterystycznych dla całościowych zaburzeń rozwoju. Występują trudności w zakresie relacji społecznych/komunikacji, nietypowego zachowania oraz samoregulacji. Nikola nie nawiązuje właściwego kontaktu wzrokowego z osobami, którymi rozmawia; nie zawsze przejmuje się, co inni myślą lub czują oraz rzadko okazuje zainteresowania pomysłami innych.

Nikola domaga się wykonywania pewnych czynności w rutynowy sposób – ma trudności z tolerowaniem zmian. Dziecko przejawia tendencję do fascynacji elementami przedmiotów. Wykazuje wybiórcze zainteresowania – klocki. Często układa przedmioty w rzędzie. Chce, by wszystko działo się zgodnie z jej oczekiwaniami.

Występują duże trudności w obszarze samoregulacji. Dziecko przejawia deficyty w zakresie uwagi oraz kontroli motorycznej i kontroli impulsów. Nikola ma ograniczone zdolności i zainteresowania w zakresie angażowania się w czynności, które sprzyjają nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji z rówieśnikami i osobami dorosłymi. Dziewczynka często ma trudności z czekaniem na swoją kolej; zachowuje się także niegrzecznie w stosunku do dorosłych; rozprasza się – często nie udaje się jej skończyć wykonywanych zadań. Dziecko przerywa lub przeszkadza innym; wierci się, gdy jest prośzone, by siedziało spokojnie. Ma trudności z właściwym skupieniem uwagi na jednej rzeczy z ignorowaniem bodźców rozpraszających uwagę; wydaje się być zagubiona i zdezorientowana. Występowało trzepotanie rękami, kiedy dziewczynka była podekscytowana.

Badania ujawniają występowanie trudności w zakresie integracji sensorycznej. Dziewczynka przesadnie reaguje na niewielki ból, nie lubi być dotykana. Poszukuje fizycznie agresywnego kontaktu (uderza w ludzi, ściany). W zakresie równowagi i ruchu także są problemy. Dziecko ma słabą równowagę, ma chorobę lokomocyjną, nie lubi huśtania się na huśtawkach oraz nie lubi wysokości, boi się wspinąć. Ma trudności z manipulacją (cięcie, rysowanie, zapinanie), jest niezgrabna ruchowa. Występują problemy z posługiwaniem się sztuciami oraz w łapaniu i kopaniu piłki.

W zakresie wrażliwości słuchowej także są trudności. Obserwuje się występowanie nadmiernej wrażliwości na głośne miejsca, jest bardzo wrażliwa na dźwięki, potrzebuje powtarzania poleceń, wskazówek. Ponadto dziewczynka jest bardzo pobudzona, gdy ma do czynienia z wieloma bodźcami wzrokowymi; często mruga, występuje krótki okres fiksacji wzrokowej (skupienia wzroku na przedmiocie).

Podczas spotkania w poradni Nikola chętnie poznaje otoczenie, bawi się w obecności osoby badającej. Czasami podąża za wzrokiem dorosłego – próbuje dzielić z nim wspólne pole uwagi. Nie wchodzi w zabawę naśladowczą. Mówi dużo, niezrozumiale.

Rozwój mowy od początku przebiegał z opóźnieniem w stosunku do wieku dziecka. Nikola zaczęła mówić po 3 roku życia. Aktualnie porozumiewa się za pomocą niewiele zrozumiałych ciągów

wyrazowych, pojedynczych słów, odgłosów. Repertuar gestów wykorzystywanych w celu komunikacyjnym jest ograniczony. Dziewczynka rozpoznaje przedmioty codziennego użytku, zwierzęta, trudność sprawia identyfikowanie czynności. Nikola dobiera kolory na zasadzie podobieństwa, kończy zdania dobierając odpowiednią nazwę do obrazka: „To jest ... kotek”, „Tu stoi ... konik”. Pojawiają się proste połączenia 2-wyrazowe lub niezrozumiałe ciągi o intonacji zdania oznajmującego lub pytającego.

Obserwuje się dużą wrażliwość słuchową na dźwięki i odgłosy – dziecko zasłania uszy rączkami. Oddychanie przebiega torem ustnym, zaburzone są funkcje przełykania, żucia. Występuje intensywne ślinienie się. Głos jest nosowy, ochryple, występują braki w uzębieniu. W zakresie artykulacji pojedynczych słów obserwuje się substytucje fonemowe, deformacje, uproszczenia, elizje. Dziewczynka podejmuje zabawy usprawniające motorykę narządów mowy i naśladuje proste ruchy warg i języka. Obserwuje twarz osoby badającej. Sprawność aparatu artykulacyjnego jest zaburzona.

Podczas badania Nikola uczestniczy w ukierunkowanej zabawie – rozpoznaje zwierzęta, stosuje odpowiednie odgłosy, układa wieżę z klocków, wskazuje części ciała, pozwala się włączyć terapeutce w spontaniczną aktywność. Nawiązuje krótkotrwały kontakt wzrokowy. Sama zwraca się do innej osoby: „Ej!”. Dziecko wykazuje ciekawość poznawczą.

Rozumienie kierowanych do niej prostych poleceń jest nierówne, reakcje bywają nieadekwatne.

Z wywiadu wynika także, że pojawiała się u dziecka autoagresja.

Zalecenia

- 1. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej z udziałem specjalistów m. in.: logopedy, pedagoga specjalnego, psychologa.**
- 2. Należy objąć dziecko zajęciami specjalistycznymi, w ramach których wskazane jest:**
 - stymulowanie rozwoju poznawczego, społecznego, emocjonalnego, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju pamięci, uwagi, funkcji słuchowo-językowych, sprawności grafomotorycznej oraz kompetencji społeczno-emocjonalnych;
 - z uwagi na zaobserwowane odchylenia rozwojowe w stosunku do wieku dziecka w sferze werbalnej – dotyczące nabywania sprawności językowych, rozwoju mowy czynnej, słownika, kompetencji językowych wskazane jest objęcie dziecka zajęciami stymulującymi rozwój mowy.
- 3. Podczas pracy z dzieckiem:**
 - w dalszym ciągu usprawniane ruchowe dziewczynki;
 - rozwijanie sprawności rąk poprzez np. rzuty piłką do celu, zamalowywanie dużych i małych płaszczyzn, kreślenie w powietrzu dużych kół, fal, układanie klocków, puzzli, zabawy z plasteliną, gliną; gniecie kartek w kulkę, rysowanie (kredkami ołówkowymi), w dalszej rozwoju próby pisania itp.;
 - budowanie z klocków: mostów, ścian oraz innych figur i kształtów;
 - ćwiczenie porównywania przedmiotów między sobą: duże – małe, większe – mniejsze, takie same itp.; porównywanie kształtów;
 - rozwijanie bezpośredniej pamięci wzrokowej: chowanie klocka pod kubeczkami z prośbą o wskazanie przez dziecko, gdzie jest klocek; pokazywanie z pamięci widzianych owoców, warzyw, przedmiotów codziennego użytku;
 - systematyczna praca z dzieckiem w domu w celu rozwijania zasobu leksykalnego – prowadzenie słownika dziecka, w szczególności zapisywanie stosowanych przez dziewczynkę wyrazów, określeń; usprawniania motoryki narządów mowy - języka w zakresie pionizacji, warg, podniebienia miękkiego na zasadzie prostych zabaw przed lusterkiem, podczas jedzenia, kąpieli/ mycia;
 - ćwiczenie koncentracji uwagi na słowie mówionym poprzez m.in. słuchowiska radiowe, czytane bajki przez lektorów lub rodziców;
 - przekazywanie krótkich poleceń kierowanych bezpośrednio do dziecka po uprzednim nawiązaniu kontaktu wzrokowego i sprawdzeniu stopnia zrozumienia;
 - wspomaganie podczas samodzielnej pracy, ukierunkowywanie uwagi, w razie potrzeby pokazywanie przykładów właściwego wykonania czynności, mobilizowanie do kończenia rozpoczętej pracy;
 - angażowanie dziecka w nowe dla niego sytuacje przy wsparciu rodziców i osób pracujących z nim;

- działania rodziców/osób dorosłych powinny w większym stopniu być nastawione na zwiększenia różnorodności doświadczeń dziecka;
 - odwiedzanie przyjaciół, rodziny, nowych miejsc i zachęcanie dziewczynki do nawiązywania kontaktu z nowo poznanymi osobami – promowanie otwartości w kontaktach z innymi;
 - bazowanie na mocnych stronach i zainteresowaniach Nikoli, stwarzanie możliwości odniesienia sukcesu;
 - wzmacnianie zaufania dziewczynki we własne możliwości poprzez docenianie jej wysiłków i starań, rozwijanie zainteresowań, kreowanie sytuacji wychowawczych gwarantujących przeżywanie sukcesu społecznego;
 - zapewnianie poczucie bezpieczeństwa i akceptacji, pomoc w trudnych sytuacjach;
 - dostarczanie pozytywnych wzmocnień w postaci pochwał, nagród.
- 4. Podczas współpracy z rodzicami:**
- wspomaganie rodziców w pracy z dzieckiem, udzielanie konkretnych wskazówek;
 - porady i konsultacje dla rodziców w zakresie pomocy rozwiązywania pojawiających się problemów związanych z rozwojem Nikoli;
 - udzielanie instruktażu dotyczącego działań wspomagających rozwój dziecka.
- 5. Ponadto:**
- wskazana jest konsultacja laryngologiczna i foniatryczna: badanie słuchu, ocena budowy krtani, migdałków, funkcji oddechowych i połykania;
 - konsultacja neurologiczna;
 - konsultacja specjalistyczna w kierunku całościowych zaburzeń rozwoju;
 - wskazana jest ocena procesu rozwoju Integracji Sensorycznej.

Uzasadnienie

Wczesne wspomaganie rozwoju umożliwi pracę z Nikołą metodami dostosowanymi do jej potrzeb i zdolności psychofizycznych, a także wpłynie na rozwój poznawczy, emocjonalny oraz rozwoju mowy. Zajęcia pod opieką specjalistów stworzą też szansę na wykorzystanie potencjału dziecka.

DYREKTOR
POWIATOWEJ PORADNI
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

w Białymstoku
mgr Anna Sienkiewicza

(podpis Przewodniczącego Zespołu Orzekającego)

Otrzymuje:

wnioskodawca

Agneszka Wilk

(imię i nazwisko)

ul. Sienkiewicza 17 m 15, 16-020 Czarna Białostocka

(adres zamieszkania)